

Yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen osaaminen

Meille tärkeitä arvoja ovat ihmisyyys, tasa-arvo, taloudellinen kestävyys sekä historiassa olevien ongelmien karttaminen eli ettemme toistaisi samoja virheitä opettajuudessa uudestaan sillä se vaikuttaa yhteiskuntaan perusteellisesti. Esimerkkinä voimme pitää vaikkapa ruumiillisia rangaistuksia sekä pilkantekoa suomalaisen koulukasvatuksen historiassa, Puranen-Impola, K., (2022: 47-51) *Kurinalaistamisen ja kategorisoinnin keino: rangaistuskäytänteet seitsemässä suomalaisessa oppikoulussa 1905-1925, väitöskirja, Jyväskylän yliopisto*. Ymmärrämme myös, että opettajuus on erittäin vaikuttava tapa olla muovaamassa eheämpää yhteiskuntaa. Koulukasvatuksella voimme vaikuttaa lapsen ja nuoren kehitykseen, kasvuun sekä ajatteluun ja täten olla vaikuttamassa millaisia ihmisiä yhteiskunnassamme elää. Millaista arvomaailmaa ja ideologiaa harjoitamme koulussa?

Keskustelut mediassa luovat sen kuvan, että kasvatus ja koulutus ei ole hyvää tällä hetkellä. Itse ajattelemme asiasta toisin. Keskustelua on ollut mm. kännykkäkiellosta ja keskittymiskyvyn puutteesta. Mediassa näkee paljon polarisointia ja kriittistä mielipidettä kasvatuksesta, varsinkin esim. tuen muutoksesta. Mediassa on ollut mm. keskustelua siitä, että kännykkäkielto ei olisi hyvä asia. Tällainen ajatus on ollut esim esillä: "Mitä jos koulupäivän aikana täytyy soittaa vanhemmalle" ja kännykän käyttöön on pyydetty/vaadittu erityislupaa. Me itse ajattelemme, että kännykkäkielto on hyvä asia. Kännykän käyttö häiritsee oppimista ja keskittymistä. Ennenkin on selvitty ilman kännyköitä ja keskittyminen on ollut parempaa, mm. PISA-tutkimukset ovat olleet parempia. Ajattelemme, että kyse on riippuvuudesta, joka heikentää oppimista. Tätä on siis hyvä rajoittaa.

Yhteiskunnallisena vaikuttajana meille on tärkeää olla takaamassa lapselle turvallista lapsuutta sekä rakentamassa lämmintä yhteisöä. Meille myös tärkeitä arvoja ovat muun muassa ihmisyyys, osallisuus, yhteisöllisyys. Yhteiskunnallisina vaikuttajina tulevaan opettajan työhömme vaikuttaa ne valinnat, joita teemme päivittäin. Voimme osallistua yhteiskunnallisiin päätöksiin esimerkiksi olemalla mukana vaikuttamisessa kunnallisella tasolla osallistumalla esimerkiksi kunnan kokouksiin. Voimme puuttua yhteiskunnallisiin ongelmiin muun muassa äänestämällä vaaleissa sekä kuulumalla erilaisiin meille tärkeitä aiheita ajaviin yhdistyksiin. Voimme myös kuluttajina vaikuttaa yhteiskuntaan esimerkiksi boikotoimalla esimerkiksi moraalisesti ristiriidassa olevia tuotteita tai palveluita.

Opetushallituksen teettämän kyselyn mukaan yli 80 prosenttia peruskoulun opettajista ei koe omaavansa taitotietoa toimia demokratiakasvattajana (Matti Rautiainen *Kohti parempaa*

demokratiaa, 2018, s. 29). Meidän mielestä se, että 80 prosenttia ei koe omaavansa taitoa demokratiakasvatukseen ei edistä perusarvoja ja se on mielestämme epäoikeudenmukaista myös oppilaita kohtaan. Myös se, että sijaisia on todella paljon herättää kysymyksiä ja tuntuu meistä epäoikeudenmukaiselta. Saavatko oppilaat oikeasti tasokasta opetusta? Sijaisten määrä ja vaikutus oppilaisiin suuri, mutta mitä jos pestiin pääsee epäpätevä ohjaaja/opettaja? Helsingissä on sarastiapalvelu, jossa voit ilmoittaa itsesi sijaiseksi, sieltä voi vaan mennä sijaistamaan, eli työnantajalla ei ole mitään tietoa kuka tulee sijaiseksi. Tämäkin tuntuu kyseenalaiselta, että luotetaan tuntematon ihminen pitkäksi ajaksi luokalle. Toisaalta, emme tiedä parempaakaan vaihtoehtoa, koska sijaisia kuitenkin tarvitaan. Tämä tuntuu ristiriitaiselta.

Koulu- ja luokkayhteisö vaikuttavat toimintaamme esimerkiksi siltä osin onko luokka täynnä vilkkaita vai rauhallisia oppilaita, tämä vaikuttaa paljonkin. Opettajana voin vaikuttaa koulu- ja luokkayhteisön toimintaan olemalla mukautuva erilaisissa tilanteissa ja ottamalla jokaisen oppilaan huomioon. Näin voin muokata omaa toimijuuttani. Oppilaiden eri oppimisvaikeudet ja taustat vaikuttavat opettajuuteen ja on tärkeää huomioida nämä turvallisen luokkayhteisön luomisessa.

Koulu ja koulutus ovat perusta yhteiskunnalle ja tulevaisuudelle. Sillä on paljon vaikutusta, millaista kasvatusta ja koulutusta kouluissa annetaan, minkälainen koko yhteiskunnasta rakentuu. Se myös rakentaa oppijoille koko elämän kestävästä sinnikkyyttä. Tohtorikoulutettava Antti Moilanen Oulun yliopistosta käsittelee blogissaan: "Kuinka sivistys tulisi tänä päivänä ymmärtää?" (2021) kuinka nykyisessä sivistysteoriassa tulisi jatkossa huomioida yhteiskunnallisia ongelmia ja niiden ratkaisutapoja. Blogissa sivistys määritellään monipuoliseksi tieto-, arvostelu-, toiminta- ja empatiakyvyksi. Blogikirjoitus herätti ajatuksia siitä, kuinka tulevana opettajina me olemme tärkeässä roolissa luomassa vastuullisia kansalaisia.

Moilasan mukaan sivistyksen edellytyksinä toimivat yksilön vastuullisuus, kriittisyys ja kommunikaatiokyky. Hänen mukaan yleissivistyksen sääntöjä muokatessa on tärkeää huomioida yhteiskunnallinen tilanne, koska se osaltaan vaikuttaa siihen, mitä yksilön olisi tärkeä osata ja tietää ollakseen sivistynyt. Haluamme opintojen aikana varmistaa vastuullinen toimintamme, kehittää kriittistä lukutaitoa sekä kommunikaatiokykyä, jotta voimme taata opetukselle pohjan, niin, että osaamme opetuksessa huomioida opetukseen ja opetussuunnitelmaan vaikuttavat tekijät, kuten yhteiskunnallinen tilanne.

Blogissa nousee esille kirjoittajan painotus siitä, kuinka yksilön tulisi globalisaation seurauksena olla kyvykäs tarkastelemaan yhteiskunnallisia kysymyksiä sekä hallita valmiudet olla mukana edistämässä ongelmien ratkomista. Tämä näkemys sai meidät pohtimaan sitä, kuinka meillä on tulevana kouluttajina vastuu ja velvollisuus tukea oppilaita heidän matkallaan kohti yhteiskunnallista vaikuttamista. Haluamme antaa heille valmiuksia ja osaamista, jotta heille voi kertyä sivistyneisyyttä ollakseen rakentavasti mukana yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Haluaisimme viedä oppijoita kohti ihmisyyttä tukevaa maailmaa, ohjata nuoria kohti inhimillistä ajattelumaailmaa, inhimillistä ja kestäväää elämäntapaa sekä ohjata elämään positiivisen tulavuuden rakentamisen puolesta. Myös luovuuteen kannustaminen ja tukeminen oman identiteetin rakentamisessa. On tärkeää mahdollistaa oppilaille yleissivistystä mahdollistavia taitoja

Unelmien koulussa olisi ammattitaitoinen henkilökunta sekä positiivinen, kannustava ja kunnioittava ilmapiiri. Teot unelmien koulua kohtia alkavat jo nyt opintojen aikana, kun rakennamme ja ylläpidämme arvoja, joita haluamme opetuksessa toteuttaa. Tietojen ja taitojen kartuttaminen jo nyt on mukana tukemassa unelmien koulun luomista.